

ROMÂNIA
CURTEA DE APEL IAȘI

Iași, Str. Elena Doamna, nr. 1A, cod poștal 700398
telefon 0232-235033, 0332-403827, fax 0232-255907, 0232-217808
e-mail ca-iasi@just.ro, operator de date cu caracter personal nr. 3067

Secția penală și pentru cauze cu minori

Nr. 976/A/2014

MINUTA
întâlnirii trimestriale privind problemele de drept
interpretate și aplicate neunitar, în materie penală
Trimestrul I - 2014

La data de 28 martie 2014 a avut loc la sediul Curții de Apel Iași, începând cu ora 13,00, întâlnirea de lucru având drept scop discutarea problemelor de drept, în materie penală, semnalate de instanțele de judecată arondate Curții de Apel Iași, în trimestrul I a.c., care au generat ori pot genera practică judiciară neunitară.

Ședința a fost prezidată de d-na judecător ..., în calitate de vicepreședinte al Curții de Apel Iași și de d-na judecător ..., în calitate de președinte delegat al Secției penale și pentru cauze cu minori. Au fost supuse dezbaterii problemele de drept asupra cărora au existat puncte de vedere diferite în interpretarea și aplicarea dispozițiilor penale, în ordinea prezentării acestora în studiul întocmit de către Curtea de Apel Iași.

1. Interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 21 alin. 1 și 2 din Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, privind aplicarea legii penale mai favorabile în cazul pedepsei închisorii executabile, aplicată în baza Codului penal din 1969 pentru infracțiuni comise în timpul minorității

Prin Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, în Capitolul IV intitulat „Dispoziții speciale privind regimul sancționator aplicabil minorilor” s-a reglementat aplicarea legii penale mai favorabile în mai multe situații privind minorii, iar în cazul pedepsei închisorii, în art. 21 s-au prevăzut următoarele:

„(1) Pedepsa închisorii executabilă, aplicată în baza Codului penal din 1969 pentru infracțiuni comise în timpul minorității, se înlocuiește cu măsura educativă a internării într-un centru de detenție pe o perioadă egală cu durata pedepsei închisorii.

(2) Pedepsa închisorii care depășește 20 de ani, aplicată pentru Infracțiuni comise în timpul minorității, se va înlocui cu internarea într-un centru de detenție pe o perioadă de 15 ani.

(3) În cazul pluralității de infracțiuni, înlocuirea prevăzută la alin. (1) și (2) se face cu privire la pedeapsa rezultantă.

(4) Partea executată din pedeapsa închisorii, precum și durata reținerii și arestării preventive se consideră ca parte executată din durata măsurii educative a internării în centrul de detenție.”

În legătură cu aplicarea acestor dispoziții legale, la nivelul Secției penale a Tribunalului Iași a fost semnalat un singur aspect de practică neunitară în luna februarie 2014, conturându-se două opinii care s-au reflectat în soluțiile diferite pronunțate asupra sesizărilor similare ce au vizat situația unor minori condamnați la pedepse private de libertate de câte 20 de ani închisoare, sesizări formulate în baza art. 23 din Legea nr. 255/2013 de Comisia de evaluare a incidenței aplicării legii penale mai favorabile din cadrul Penitenciarului Iași cu privire la persoanele private de libertate, respectiv:

a) **Într-o prima opinie** s-a apreciat că sesizarea este întemeiată și a fost admisă, iar în baza art. 21 alin. 1 din Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, s-a înlocuit pedeapsa de 20 de ani închisoare aplicată prin sentința penală nr. 432/2005 a Tribunalului Vaslui pentru săvârșirea infracțiunii de omor deosebit de grav, prevăzută de art. 174 raportat la art. 176 lit. e) din Codul penal din 1969 cu măsura educativă a internării într-un centru de detenție pe o perioadă de 20 de ani.

În argumentarea acestei soluții au fost avute în vedere următoarele aspecte: „Dispozițiile Legii nr. 286/2009 privind Codul Penal, respectiv art. 114, consacră sistemul unic de sancționare a minorului constituit numai din măsuri educative, private sau neprivate de libertate.

„Dispozițiile art. 6 din Noul Cod Penal consacră principiul aplicării legii penale mai favorabile după judecarea definitivă a cauzei potrivit căruia, dacă după rămânerea definitivă a hotărârii de condamnare și până la executarea completă a pedepsei închisorii sau amenzii a intervenit o lege care prevede o pedeapsă mai ușoară, sancțiunea aplicată, dacă depășește maximumul special prevăzut de legea nouă pentru infracțiunea săvârșită, se reduce la acest maximum.

În aplicarea acestui principiu, dispozițiile art. 21 alin. 1 din Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal prevăd că pedeapsa închisorii executabilă, aplicată în baza Codului penal din 1969 pentru infracțiuni comise în timpul minorității, **se înlocuiește cu măsura educativă a internării într-un centru de detenție pe o perioadă egală cu durata pedepsei închisorii.**

În consecință, având în vedere că prezenta sesizare privește un condamnat aflat în executarea unei pedepse cu închisoarea în cuantum de 20 de ani aplicată, pentru o infracțiune săvârșită în cursul minorității, instanța a apreciat că sunt incidente dispozițiile art. 6 din Noul Cod penal cu referire la dispozițiile art. 21 alin. 1 din Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, admitând sesizarea formulată de Comisia de evaluare a incidenței legii penale mai favorabile, constituită în cadrul Penitenciarului Iași, potrivit H.G. nr. 836/2013 privind pe condamnatul ... și să înlocuiască pedeapsa de 20 de ani închisoare aplicată prin Sent. pen. Nr. 432/2005 a Tribunalului Vaslui pentru săvârșirea infracțiunii de omor deosebit de grav prev. și ped. de art. 174 C.pen. raportat la art. 176 lit. e) din Codul penal din 1969, cu măsura educativă a internării într-un centru de detenție pe o perioadă de 20 de ani.

În baza art. 21 alin. 4 din Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, partea executată din pedeapsa închisorii începând cu data de 12.12.2004 la zi se va considera ca parte executată din durata măsurii educative a internării în centrul de detenție.”

Opinia sus redată se regăsește în Sent. pen. nr. 5/NCPP/2014 pronunțată de Tribunalul Iași la 01.02.2014 (dosar nr. 522/99/2014*), hotărâre ce a făcut obiectul controlului judiciar al instanței ierarhic superioare, în cadrul contestației formulate de Parchetul de pe lângă Tribunalul Iași, cale de atac ce a fost admisă, dispunându-se desființarea în parte a sentinței atacate (în sensul înlăturării dispozițiilor privind înlocuirea pedepsei de 20 de ani închisoare cu măsura educativă a internării într-un centru de detenție pe o perioadă de 20 de ani, în baza art. 21 alin. 1 din Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind

Codul penal), iar în rejudecare s-a dispus înlocuirea pedepsei de 20 de ani închisoare aplicată condamnatului, cu măsura educativă a internării într-un centru de detenție pe o perioadă de 15 ani (decizia penală nr. 2/2014 pronunțată la data de 07.02.2014 de Curtea de Apel Iași, nemotivată la data întocmirii prezentului studiu).

b) Într-o altă opinie s-a apreciat că sesizarea este întemeiată și, în temeiul dispozițiilor art. 21 alin. 2 și 3 din Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, rectificată și cu modificările ulterioare, **s-a înlocuit pedeapsa executabilă** de 20 de ani închisoare aplicată prin Sent. pen. nr. 489/25.07.2006, pronunțată de Tribunalul Iași, menținută prin Dec. pen. nr. 66/MF/19.10.2006 a Curții de Apel Iași, menținută și rămasă definitivă prin Dec. pen. nr. 7270/14.12.2006 a Î.C.C.J. - Secția Penală, cu măsura educativă a internării într-un centru de detenție prev. de art. 125 din Legea nr. 286/2009 pe o durată de 15 ani, pentru următoarele considerente expuse în Sent. pen. nr. 8/NCPP/2014 pronunțată de Tribunalul Iași la 01.02.2014 (dosar nr. 495/99/2014*):

„Analizând dispozițiile Legii nr. 286 din data de 17 iulie 2009 (actualizată până la data 2 ianuarie 2013), Tribunalul reține mai întâi că faptele pentru care s-a dispus condamnarea numitului ... prin sentința penală nr. 489 din 25.07.2006, pronunțată de Tribunalul Iași, menținută prin decizia penală nr. 66/MF/19.10.2006 a Curții de Apel Iași, menținută și rămasă definitivă prin decizia penală nr. 7270 din data de 14.12.2006 a Î.C.C.J. - Secția Penală sunt prevăzute ca infracțiuni și de legea nouă, intrată în vigoare la data de 1.02.2014 și se încadrează în dispozițiile art. 189 și respectiv art. 219 din Noul Cod Penal.

Potrivit dispozițiilor art. 114 din Codul penal în vigoare – N.C.P. minorilor care răspund penal li se aplică măsuri educative, care pot fi neprivative de libertate și privative de libertate.

Analizând legalitatea și temeinicia aplicării în cauză a dispozițiilor legii penale mai favorabile în cazul persoanei private de libertate condamnat definitiv la intrarea în vigoare a legii noi la pedeapsa rezultantă de 20 de ani închisoare pentru două infracțiuni comise înainte ca acesta să devină major, Tribunalul reține că legiuitorul a prevăzut în mod expres soluția, în această situație.

Potrivit dispozițiilor **art. 21 din Legea nr. 187/2012** pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal rectificată și cu modificările aduse prin Legea nr. 255/2013 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală și pentru modificarea și completarea unor acte normative care cuprind dispoziții procesual penale, publicată în Monitorul Oficial nr. 515 din 14 august 2013:

„(1) Pedeapsa închisorii executabilă, aplicată în baza Codului penal din 1969 pentru infracțiuni comise în timpul minorității, se înlocuiește cu măsura educativă a internării într-un centru de detenție pe o perioadă egală cu durata pedepsei închisorii.

(2) Pedeapsa închisorii care depășește 20 de ani, aplicată pentru infracțiuni comise în timpul minorității, se va înlocui cu internarea într-un centru de detenție pe o perioadă de 15 ani.

(3) În cazul pluralității de infracțiuni, înlocuirea prevăzută la alin. (1) și (2) se face cu privire la pedeapsa rezultantă.

(4) Partea executată din pedeapsa închisorii, precum și durata reținerii și arestării preventive se consideră ca parte executată din durata măsurii educative a internării în centrul de detenție.”

Reținând că faptele de omor calificat și perversiune sexuală săvârșite de condamnatul ... și pentru comiterea cărora a fost condamnat definitiv prin sentința penală nr. 489 din 25.07.2006, pronunțată de Tribunalul Iași, menținută prin decizia penală nr. 66/MF/19.10.2006 a Curții de Apel Iași, menținută și rămasă definitivă prin decizia penală nr. 7270 din data de 14.12.2006 a Î.C.C.J. - Secția penală la pedeapsa de 20 de ani de închisoare; sunt prevăzute ca infracțiuni și în legea penală nouă - Codul penal adoptat prin legea nr.

286/2009, cu modificările ulterioare, în temeiul dispozițiilor art. 595 Cod procedură penală și a art. 23 din Legea nr. 255/2013 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală și pentru modificarea și completarea unor acte normative care cuprind dispoziții procesual penale va admite sesizarea și în temeiul dispozițiilor art. 21 din Legea nr. 187/2012 va înlocui pedeapsa de 20 de ani închisoare cu măsura educativă a internării într-un centru de detenție prevăzută de art. 125 din Legea nr. 286/2009 pe o durată de 15 ani.

În temeiul dispozițiilor art. 21 alin. 4 din Legea nr. 187/2012 din durata măsurii educative a internării într-un centru de detenție se va scădea durata pedepsei executate anterior de la 29.12.2005 la zi.”

Sentința penală nr. 8/NCPP/2014 pronunțată de Tribunalul Iași a fost atacată cu contestație de Parchetul de pe lângă Tribunalul Iași, respinsă prin decizia penală nr. 1/2014 pronunțată la data de 06.02.2014 de Curtea de Apel Iași, în ale cărei considerente s-au reținut următoarele:

„Judecătorul constată formulată în termen legal prezenta contestație și analizează hotărârea în conformitate cu dispozițiile art. 595 Cod procedură penală și art. 23 din Legea nr. 255/2013, prin prisma motivelor formulate de procuror.

Criticile procurorului vizează nelegalitatea sentinței penale sub aspectul greșitei aplicări a dispozițiilor art. 21 din Legea nr. 187/2012 cu privire la cuantumul măsurii educative aplicate ca urmare a înlocuirii pedepsei închisorii - considerând că dispozițiile legale ce trebuie aplicate în cauză sunt cele prevăzute la art. 21 alin. 1 și alin. 3 din Legea nr. 187/2012 și pedeapsa executabilă ce nu depășea 20 de ani trebuia înlocuită cu măsura educativă a internării într-un centru de detenție pe o perioadă de 20 de ani.

Curtea reține că dispozițiile art. 125 alin. 2 din Noul Cod penal prevăd că: „Internarea se dispune pe o perioadă cuprinsă între 2 și 5 ani, afară de cazul în care pedeapsa prevăzută de lege pentru infracțiunea săvârșită este închisoarea de 20 de ani sau mai mare ori detențiunea pe viață, când internarea se ia pe o perioadă cuprinsă între 5 și 15 ani” - referă la cuantumul pedepsei prevăzute de lege pentru infracțiunea săvârșită, respectiv „închisoarea de 20 de ani sau mai mare”.

Aspectele expuse de procuror prin motivele formulate nu sunt întemeiate, în sensul că măsura educativă a internării într-un centru de detenție pe o perioadă de 20 de ani față de inculpatul minor... (la data săvârșirii faptei) nu pot fi legal aplicabile în cauză.”

Studiului i-au fost atașate deciziile penale menționate mai sus, respectiv sentințele penale nr. 5/NCPP/2014 și nr. 8/NCPP/2014 pronunțate de Tribunalul Iași la 01.02.2014, decizia penală nr. 1/2014 pronunțată la data de 06.02.2014 de Curtea de Apel Iași și un extras al deciziei penale nr. 2/2014 pronunțată la data de 07.02.2014 de Curtea de Apel Iași.

Legat de practica neunitară identificată, se impune a se menționa faptul că în ședința colectivului de judecători ai Secției penale din data de 07.02.2014 nu s-a putut contura o opinie majoritară cu privire la problema de drept asupra căreia magistrații și-au exprimat puncte de vedere diferite, în urma discuțiilor purtate fiind susținute ambele opinii, pentru argumentele expuse în hotărârile judecătorești evocate anterior.

Opinia unanimă a judecătorilor Secției penale și pentru cauze cu minori din cadrul Curții de Apel Iași, conținută în deciziile penale nr. 2/2014 și nr. 1/NCPP/2014 este în sensul că art. 21 alin. 2 din Legea de punere în aplicare a noului Cod penal este inaplicabil, întrucât, potrivit dispozițiilor art. 109 C.pen. 1969, pedeapsa rezultantă ce putea fi aplicată minorilor, inclusiv după aplicarea sporului prevăzut de art. 34 C.pen. 1969, era cea de 20 de ani închisoare maxim.

Totodată, dacă pedeapsa definitiv aplicată este închisoare mai mare de 15 ani (maximul măsurii educative a internării într-un centru de detenție) instanța va înlocui

pedeapsa închisorii cu măsura educativă a internării într-un centru de detenție pe o perioadă de 15 ani.

Potrivit art. 125 alin. 2 C.pen. în vigoare, în cazul în care pedeapsa prevăzută de lege pentru infracțiunea săvârșită este închisoarea de 20 de ani sau mai mare ori detențiunea pe viață, internarea într-un centru de detenție se ia pe o perioadă cuprinsă între 5 și 15 ani.

În consecință, durata maximă a măsurii educative a internării într-un centru de detenție prevăzută de Codul penal în vigoare este de 15 ani.

O durată a acestei măsuri peste 15 ani, ca urmare a înlocuirii pedepsei închisorii mai mare de 15 ani aplicată inculpatului minor, în baza Codului penal din 1969, încalcă principiul legalității sancțiunilor de drept penal, prevăzut de art. 2 din Codul penal.

Astfel cum este reglementat, art. 21 alin. 1 și alin. 2 din Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Codului penal, nu are nici coerență logică, întrucât – de exemplu – pentru cazul în care inculpatul minor a fost condamnat la 20 de ani închisoare în baza Codului penal din 1969, conform art. 21 alin. 1 din Legea de punere în aplicare a Codului penal, pedeapsa va fi înlocuită cu măsura educativă a internării într-un centru de detenție, pe o durată de 20 de ani, deci peste limita duratei maxime a măsurii internării într-un centru de detenție, iar în situația în care inculpatul minor ar fi fost condamnat la o pedeapsă care depășește 20 de ani închisoare în baza Codului penal din 1969, conform art. 21 alin. 2 din Legea de punere în aplicare a noului Cod penal, pedeapsa va fi înlocuită cu măsura educativă a internării în centru de detenție pe o durată de 15 ani (durata maximă a măsurii educative privativă de libertate).

Discuțiile care s-au purtat în legătură cu acest subiect au concluzionat că opinia exprimată la litera b) este majoritară și în concordanță cu opinia unanimă a judecătorilor Secției penale și pentru cauze și minori din cadrul Curții de Apel Iași, în sensul că, în cazul inculpatului condamnat definitiv la intrarea în vigoare a legii noi la pedeapsa închisorii mai mare de 15 ani pentru infracțiuni comise înainte ca acesta să devină major, instanța va înlocui pedeapsa închisorii cu măsura educativă a internării într-un centru de detenție pe o perioadă de 15 ani - maximul măsurii educative a internării într-un centru de detenție.

2. Aplicarea obligatorie a legii penale mai favorabile prevăzută de art. 6 C.pen. în vigoare în cazul condamnării definitive pentru săvârșirea infracțiunii continuate

La nivelul Tribunalului Vaslui s-au conturat două opinii:

a) Într-o primă opinie s-a apreciat că pedeapsa concret aplicată printr-o hotărâre penală definitivă pentru o infracțiune continuată potrivit vechiului Cod penal va fi comparată, conform art. 6 din Noul Cod penal cu pedeapsa prevăzută de lege pentru infracțiunea continuată potrivit art. 35 din Noul Cod penal, deși potrivit Noului Cod penal nu mai sunt întrunite elementele de existență ale infracțiunii continuate, ci ale concursului de infracțiuni potrivit art. 38 Noul Cod penal.

b) În a doua opinie s-a arătat faptul că, întrucât potrivit Noului Cod penal nu mai sunt întrunite elementele de existență ale infracțiunii continuate datorită subiecților pasivi diferiți, pedeapsa concret aplicată printr-o hotărâre penală definitivă pentru o infracțiune continuată potrivit Codului penal anterior va fi comparată, conform art. 6 din Noul Cod penal, cu pedeapsa prevăzută de lege pentru infracțiunea simplă, așa cum este ea incriminată de Noul Cod penal, fără a fi avut în vedere sporul de 3 ani prevăzut de art. 36 pentru infracțiunea continuată.

Opinia unanimă a judecătorilor Secției penale și pentru cauze cu minori de la Curtea de Apel Iași este în sensul că în cazul condamnării definitive la pedeapsa închisorii

pentru infracțiuni continuate, determinarea legii penale mai favorabile se realizează într-o singură etapă, prin compararea pedepsei aplicate cu maximum pedepsei care poate fi aplicat infracțiunii săvârșite în formă continuată conform legii noi și va fi redus, după caz, la acest maximum. În aplicarea dispozițiilor art. 6 C.pen. nu intră în analiză condițiile de existență ale infracțiunii continuate, textul limitând aplicarea legii penale mai favorabile faptelor definitiv judecate la limitele maxime de pedeapsă.

Această soluție este valabilă atât în cazul în care faptele urmează să fie calificate ca infracțiuni continuate conform ambelor legi, cât și atunci când infracțiunea continuată urmează să fie calificată drept concurs potrivit legii noi.

În urma discuțiilor purtate cu privire la aplicarea legii penale mai favorabile în cazul faptelor definitiv judecate, pentru ipoteza infracțiunii continuate, s-a ajuns la concluzia majoritară că nu intră în analiză condițiile de existență ale infracțiunii continuate, art. 6 C. pen. limitând aplicarea legii penale mai favorabile faptelor definitiv judecate la limitele maxime de pedeapsă.

3. Calea de atac a încheierii de luare, revocare sau înlocuire a unei măsuri preventive pronunțate în condițiile art. 399 alin. 10 din Codul de procedură penală, respectiv după pronunțarea hotărârii și până la sesizarea instanței de apel

Inculpatul S.N.C. a fost condamnat prin sent. pen. nr. 234/30.01.2014 a Judecătoria Iași, în dosarul 27463/245/2013*/a1, hotărâre prin care s-a menținut și arestarea preventivă.

Prin încheierea de ședință din 19.02.2012, pronunțată de Judecătoria Iași în același dosar, s-a dispus, la cererea inculpatului, în baza disp. art. 399 alin. 10 și art. 242 alin. 2 din Codul de procedură penală, înlocuirea arestării preventive a inculpatului cu măsura preventivă a controlului judiciar, menționându-se în minută și dispozitiv că încheierea poate fi atacată cu apel, odată cu fondul.

În calea de atac a apelului declarat doar de inculpat, Curtea de apel, la data de 24.02.2014, a apreciat că încheierea prin care se dispune asupra măsurilor preventive după pronunțarea hotărârii și până la sesizarea instanței de apel poate fi atacată, potrivit disp. art. 206 din Codul de procedură penală, cu contestație, în termen de 48 de ore de la pronunțare sau, după caz, de la comunicare, și întrucât nu a fost formulată o astfel de cale de atac de procuror, a constatat că a rămasă definitivă încheierea de înlocuire a măsurii arestării preventive cu cea a controlului judiciar, dispunând, în consecință punerea de îndată, în libertate a inculpatului.

Opinia unanimă a judecătorilor Secției penale și pentru cauze cu minori din cadrul Curții de Apel Iași este în sensul că încheierea penală de luare, revocare sau înlocuire a unei măsuri preventive dispusă după pronunțarea hotărârii, până la sesizarea instanței de apel poate fi atacată separat, cu contestație prevăzută de art. 206 C.proc.pen., și nu cu calea de atac a apelului prevăzută pentru hotărârea pronunțată în fond, fiind considerată o încheiere dată în cursul judecății prin care se dispune asupra măsurilor preventive.

Cu ocazia dezbaterilor prilejuite de acest punct au fost exprimate și alte puncte de vedere:

- competența de a judeca contestația împotriva încheierii penale de luare, revocare sau înlocuire a unei măsuri preventive dispusă după pronunțarea hotărârii revine tribunalului, dacă judecata în primă instanță a avut loc la judecătoria;

- competența aparține instanței de apel, cu argumentul că judecata trebuie privită în ansamblu și nu poate avea loc o interpretare pe măsura preventivă; curtea de apel reevaluează fondul, astfel că apare contra naturii ca acea contestație să se judece de tribunal.

În finalul dezbaterilor la acest punct nu s-a ajuns la o soluție majoritară. Se va analiza la curtea de apel toată problematica – competență, admisibilitate - și se va transmite rezultatul instanțelor din teritoriu.

S-a conturat necesitatea exprimării unui punct de vedere cu privire la competența judecătorului de cameră preliminară de la instanța de fond de a dispune asupra măsurii arestării preventive a inculpatului după ce instanța de control judiciar a fost investită cu judecarea contestației împotriva încheierii de trimitere în judecată (problemă ridicată de Tribunalul Vaslui).

Se va evalua chestiunea de drept prezentată și se va comunica soluția instanțelor din teritoriu.

În legătură cu cererile și excepțiile formulate în camera preliminară, s-a pus problema dacă trebuie trimisă orice cerere parchetului sau se poate face o apreciere, interpretare a cererilor. Opinia unanimă a participanților a fost că se comunică toate cererile. Totodată, s-a conturat opinia potrivit căreia judecătorul de cameră preliminară dispune prin rezoluție toate măsurile necesare pentru rezolvarea chestiunilor ce țin de legalitatea trimiterii în judecată și de legalitatea administrării probelor, cu respectarea termenelor prevăzute de 344 Cod procedură penală. Ulterior, la termenul stabilit pentru soluționarea cauzei, judecătorul de cameră preliminară pronunță prin încheiere motivată, una dintre soluțiile prevăzute de art. 346 C. pr. pen. Termenul stabilit pentru soluționarea cauzei este termenul care se introduce în aplicația ECRIS; se pronunță o singură încheiere.

Stabilirea primului termen de judecată se face de completul de judecată după ce încheierea prin care s-a dispus, în cameră preliminară, începerea judecării, a rămas definitivă.

4. Admisibilitatea formulării unei cereri de strămutare în cursul procedurii de Cameră preliminară

a) Într-o primă opinie s-a susținut că trebuie aplicate disp. art. 72 alin. 1 teza a doua din Codul de procedură penală, potrivit căreia, în cursul procedurii de cameră preliminară nu se poate face cerere de strămutare, cu ignorarea disp. art. 75 alin. 2 din Codul de procedură penală care prevăd că dispozițiile privitoare la strămutare se aplicată în mod corespunzător și în procedura de cameră preliminară.

b) Într-o a doua opinie s-a susținut că în cazul existenței a două dispoziții legale în vigoare, prin care una acordă un drept, iar cealaltă îl suprimă, se aplică dispozițiile care acordă părților un drept.

În susținerea acestei opinii, sunt și dispozițiile art. 76 din Codul de procedură penală, care prevăd posibilitatea desemnării, la cererea procurorului, a unei alte instanțe pentru judecarea cauzei în primă instanță, care să fie sesizată în cazul în care se va emite rechizitoriu, ceea ce înseamnă că dacă strămutarea unei pricini este posibilă chiar din faza de urmărire penală, cu atât mai mult și, ulterior, când instanța a fost sesizată prin rechizitoriu, iar cauza se află în procedura de cameră preliminară.

Opinia unanimă a judecătorilor Secției penale și pentru cauze cu minori din cadrul Curții de Apel Iași este în sensul celei de-a doua opinii exprimate, pentru argumentele prezentate.

Participanții prezenți la discuții au opinat unanim pentru opinia exprimată unanim de judecătorii Secției penale și pentru cauze cu minori din cadrul Curții de Apel Iași, în sensul că este admisibilă formularea unei cereri de strămutare în cursul procedurii de cameră preliminară.

4. Felul hotărârii prin care judecătorul de drepturi și libertăți ori judecătorul de cameră preliminară se dezinvestește fără a soluționa cauza

a) Practica minoritară a Curții de apel este de a se pronunța, în procedura de cameră preliminară, în cazul declinărilor de competență prin sentință, cu argumentul că se aplică dispozițiile generale de la judecată prev. de art. 370 alin. 1 din Codul de procedură penală, potrivit cărora hotărârea prin care prima instanță de judecată se dezinvestește fără a soluționa cauza se numește sentință.

b) Practica majoritară a Curții de apel, atât în cauzele de competență judecătorului de drepturi și libertăți, cât și în procedura de cameră preliminară, este de a se pronunța în cazul declinărilor de competență prin încheiere, pentru următoarele argumente:

- judecătorul de cameră preliminară, potrivit disp. art. 346 și 347 din Codul de procedură penală, hotărăște atât în primă instanță, cât și în contestație prin încheiere, ceea ce înseamnă că, în cazul în care se dezinvestește, nu se poate pronunța decât tot prin încheiere;

- disp. art. 370 alin. 1 din Codul de procedură penală se aplică doar fazei de judecată, când instanța se pronunță în primă instanță prin sentință, având în vedere că textul de lege face referire expresă la soluționarea unei cauze de instanța de judecată, neputându-se extinde și la cauzele soluționate de judecătorul de drepturi și libertăți ori la judecătorul de cameră preliminară.

Opinia unanimă a judecătorilor Secție penale și pentru cauze cu minori din cadrul Curții de Apel Iași, la care s-a ajuns, este în sensul practicii majoritare a acestei instanțe, în sensul că *judecătorul de drepturi și libertăți ori judecătorul de cameră preliminară* se pronunță prin încheiere în cazul în care se dezinvestește, în cauzele de competență acestora, prevăzute de art. 53 și 54 C.proc.pen.

Participanții prezenți la discuții au fost de acord cu opinia unanimă a judecătorilor Secției penale și pentru cauze cu minori din cadrul Curții de Apel Iași, în sensul că judecătorul de drepturi și libertăți ori judecătorul de cameră preliminară se pronunță prin încheiere în cazul în care se dezinvestește, în cauzele de competență acestora, prevăzute de art. 53 și 54 C. pr. pen..

6. Procedura de judecare a contestației formulate împotriva soluțiilor pronunțate de judecătorul de cameră preliminară, soluții prevăzute la art. 346 alin. 3-5 din Codul de procedură penală

a) Într-o primă opinie – minoritară – s-a susținut că procedura de soluționare a contestației formulate împotriva soluțiilor prevăzute la art. 346 alin. 3-5 din Codul de procedură penală, pronunțate de judecătorul de cameră preliminară, este cea prevăzută la articolul 425¹ din Codul de procedură penală, respectiv se soluționează de judecătorul de cameră preliminară de la instanța superioară celei sesizate în ședință publică, cu participarea procurorului și cu citarea părților, urmând a se pronunța prin decizie.

b) În a doua opinie – majoritară – s-a susținut că procedura de soluționare este cea prevăzută la disp. art. 343-346 din Codul de procedură penală, respectiv în camera de consiliu, fără participarea procurorului și fără citarea părților, urmând a se pronunța prin încheiere, motivat de faptul că disp. art. 347 reglementează în mod expres această procedură, și, astfel, suntem în situația de excepție ce este prevăzută chiar de dispozițiile generale care reglementează calea de atac a contestației, respectiv de alin. 1 al art. 425¹ din Codul de procedură penală, care prevede că procedura reglementată de acest articol este aplicabilă când legea nu prevede altfel.

Opinia unanimă a judecătorilor Secției penale și pentru cauze cu minori din cadrul Curții de Apel Iași este în sensul celei de-a doua opinii majoritare.

S-a susținut unanim de către participanții prezenți la discuții că procedura aplicabilă este cea reglementată expres de dispozițiile art. 347 C. pr. pen., potrivit cărora contestația formulată împotriva soluțiilor pronunțate de judecătorul de cameră preliminară se soluționează în cameră de consiliu, fără participarea procurorului și fără citarea părților, prin încheiere.

7. Tehnica de întocmire a minutei în cazul reținerii disp. art. 5 din Codul penal referitoare la legea penală mai favorabilă

În practica Curții de Apel s-au identificat mai multe tehnici de întocmire a minutei, și anume:

a) se dispune în mod direct reducerea pedepselor aplicate de instanța de fond cu reținerea infracțiunilor calificate pe Noul Cod penal;

b) se înlătură condamnarea dispusă de instanța de fond și se dispune condamnarea de instanța de apel cu reținerea infracțiunilor calificate pe Noul Cod penal;

c) se dispune schimbarea încadrărilor juridice cu reținerea încadrării faptelor pe Noul Cod penal și apoi se dispune reducerea pedepselor;

d) se înlătură condamnarea dispusă de instanța de fond, se dispune schimbarea încadrărilor juridice cu reținerea încadrării faptelor pe Noul Cod penal și apoi se dispune condamnarea de instanța de apel.

Opinia unanimă a judecătorilor Secției penale și pentru cauze cu minori din cadrul Curții de Apel Iași este în sensul neoperării schimbărilor de încadrare juridică, decât în situația în care aceasta s-ar impune prin raportare la situația de fapt, independent de calificarea juridică dată faptelor prin Noul Cod penal.

Relativ la celelalte elemente determinate de tehnica de întocmire a minutei nu s-a ajuns la un punct de vedere unitar.

Nu s-a conturat o opinie unanimă.

8. Momentul de la care poate fi acordată dobânda legală ori poate fi reactualizată suma cu indicele de inflație, sumă reprezentând daune materiale ori daune morale, în cauzele ce au ca obiect infracțiuni contra persoanei (de ex: ucidere din culpă, vătămare corporală, vătămare corporală din culpă, etc.)

a) **Practica instanțelor de fond** este de a calcula dobânda legală ori reactualizarea sumelor cu indicele de inflație, în cazul daunelor materiale și morale, fie de la momentul pronunțării sentinței, fie de la momentul rămânerii definitive a acesteia, argumentul prezentat fiind că de la aceste momente putem vorbi de o creață certă și exigibilă.

În cazul daunelor materiale, dobânda legală ori reactualizarea sumelor se calculează de la data comiterii faptei prejudiciabile, argumentându-se că de la acest moment inculpatul este

de drept în întârziere, iar în cazul daunelor morale, de la data rămânerii definitive a hotărârii, având în vedere că de la acest moment cuantumul daunelor morale este cert stabilit.

b) Practica Curții de apel, cu ocazia judecării recursurilor, în prezent a apelurilor, declarate împotriva acestor hotărâri, este fie de a calcula dobânda legală ori reactualizarea sumelor cu indicele de inflație de la momentul pronunțării sentinței atacate, fie – în cazul daunelor materiale – de la momentul constituirii persoanei vătămate ca parte civilă, argumentul fiind că acesta este momentul în care inculpatul a fost pus în întârziere.

Actualizarea sumelor pretinse drept despăgubiri, cu indicele de inflație care este expresia puterii de cumpărare a monedei naționale, trebuie să se refere la momentul acoperirii prejudiciului, respectiv a plății despăgubirilor.

Nu s-a conturat o opinie majoritară pe această problemă de drept.

În cadrul dezbaterilor s-a susținut că, în determinarea cuantumului sumei acordate cu titlu de daune materiale ori morale, pentru prejudiciile cauzate unei persoane, trebuie să se aibă în vedere principiul proporționalității și stabilirea unui just echilibru între prejudiciul suferit și reparația acordată.

Scopul acordării daunelor morale constă în realizarea, în primul rând, a unei satisfacții morale pentru suferințe de același ordin, iar nu a unei satisfacții patrimoniale.

Reparația trebuie să fie una echitabilă și nu se poate constitui în temei al îmbogățirii, finalitatea acordării unor astfel de daune trebuie să se producă, în primul rând, pe plan afectiv și moral.

Prim urmare, într-o primă opinie, s-a susținut că, în cazul daunelor morale și materiale, în cauze ce au ca obiect infracțiuni contra persoane, dobânda legală ori reactualizarea sumelor cu indicele de inflație se calculează fie de la momentul pronunțării sentinței, fie de la momentul rămânerii definitive a acesteia, acestea fiind momentele la care creanța devine certă și exigibilă.

Într-o a doua opinie s-a susținut că, dobânda legală ori reactualizarea sumelor cu indicele de inflație se calculează de la momentul comiterii faptei, acesta fiind momentul în care inculpatul a fost pus în întârziere, având în vedere și Decizia cadru privind statutul victimelor în cadrul procedurilor penale.

Într-o altă opinie s-a susținut că, în cazul daunelor materiale, dobânda legală ori reactualizarea sumelor se calculează de la momentul constituirii persoanei vătămate ca parte civilă, iar în cazul daunelor morale, de la data rămânerii definitive a hotărârii.

Nu a fost exprimat un punct de vedere majoritar asupra chestiunii de drept analizate. În rezolvarea problemei de drept se va analiza Decizia cadru privind statutul victimelor în cadrul procedurilor penale, iar discuțiile se vor relua într-o ședință viitoare.

Președinte delegat al Secției penale și pentru cauze cu minori,
Judecător ...

Grefier

....